

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky

Zprávy

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, Vol. 70 (1941), No. Suppl., D72--D74

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121836>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1941

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Z P R Á V Y.

Profesor Miloslav Pelíšek mrtev. Ve středu 6. listopadu o půl jedenácté hodině večer skonal tiše, jak žil, čtrnáct dní před dosažením 85 let života, náš čestný člen, bývalý profesor deskriptivní geometrie na České technice v Brně, Miloslav Pelíšek. O jeho sedmdesátinách 19. listopadu 1925 bylo vzpomenuo jeho vědecké a učitelké činnosti v 55. ročníku tohoto časopisu. Od těch dob prof. Pelíšek zabýval se i dále svojí zamilovanou kinematickou geometrií a publikoval v Rozpravách České Akademie v letech 1928 až 1930 tři pojednání z tohoto oboru. Poslední svoji práci „O přemístění rovnostranného trojúhelníka v prostoru a speciální ploše osmého stupně vytvořené tímto pohybem“ uveřejnil dokonce ještě před dvěma lety ve Spisech přírodovědecké fakulty české university v Brně. Jak z toho patrně, byl profesor Pelíšek do posledních let svého života duševně velmi čilý a jevil zájem o vše, co se děje v našem životě, hlavně pak matematickém. Před pěti lety se vzdal místopředsednické funkce v brněnském odboru naší Jednoty, jehož spolkového života se činně účastnil od svého jmenování na českou techniku v Brně a jehož činnost pozorně sledoval až do posledních svých dnů.

Narodil se v malé vesnici Krouné na Českomoravské vysočině a vyšel z malých poměrů; odtud si také přinesl do života skromnost, šetrnost a lásku k práci a národu. Tyto jeho základní vlastnosti umožnily, že našel za svého požehnaného života dosti velké jmění a že je ve své závěti vrátil vědě a národu. Při tom nezapomněl ani na naši Jednotu, kterou učinil též jedním ze svých universálních dědiců.

Jednota českých matematiků a fysiků a její členové zachovají mu krásnou a čestnou vzpomínku.

Úmrtí. Zemřeli čestný člen Jednoty, senátor prof. Vito Volterra v Římě dne 11. října 1940, zakládající člen Jan Zlábek, správce učitelského ústavu v Čes. Budějovicích, Antonín Bednář, ministr. inspektor obchodního školství v Praze, Pavel Čech, profesor reálky v Mor. Ostravě, a Václav Kolc, profesor v. v. v Kostecké n. O.

Prof. dr. Bedřich Šalomon dovršil dne 16. července 1940 šedesát let svého života.

Již jako profesor matematiky a deskriptivní geometrie na střední škole se věnoval kartografii a matematickému zeměpisu, z kteréhož oboru se habilitoval r. 1922 na české univerzitě Karlově. R. 1925 se stal mimořádným a r. 1931 řádným profesorem téže vysoké školy.

Po odchodu prof. dr. V. Lásky, jehož byl nejbližším spolupracovníkem, se stal ředitelem geofyzikálního ústavu. Těchto několik suchých dat nemůže být obrazem rozsáhlé činnosti Šalamonovy, nechceme se tu však obrátit jeho činností vědeckou a organizační, chceme jen připomenouti, že prof. Šalamon patří mezi ty věrné a obětavé členy Jednoty, na něž se může Jednota vždy a při každé příležitosti obrátit s plnou důvěrou v jejich účinnou pomoc. Je právě 40 let členem Jednoty a od r. 1914/15 je jejím kontrolujícím komisařem, jenž bedlivě střeží zájmy Jednoty ve všech směrech. Všechno jeť také vzpomenouti v nynějších dobách jeho péče o knihovnu Jednoty.

Do dalších let života přejeme prof. Šalamonovi mnoho zdraví a stálého zdatu.

M. V.

Dr. Ing. Viktor Felber, profesor českého vysokého učení technického v Praze, dožil se dne 11. října t. r. šedesátí let. Na několika řádcích nelze plně zhodnotit jeho bohatou činnost, která se neomezovala jen na práci vědeckou a učitelskou v oboru mechaniky včetně hydromechaniky a termomechaniky a z níž vyšla řada vědeckých pojednání a knih, zvláště učebnic pro posluchače techniky. Ani po svém předčasném odchodu na odpočinek prof. Felber neodpočíval. Naopak — svou činnost rozšířil na originální filosofii morálky, kterou se snažil prakticky šířit prostřednictvím etokratického hnutí i v oboru národohospodářském a finančním. V tyto dny, kdy ne stovky, ale tisíce inženýrů vzpomínají na svého vzácného učitele a přítele studentstva, věnujeme mu též tuto krátkou vzpomínku s přáním, aby se vyplnilo heslo, za kterým vždy šel: dobro všem.

Hapl.

Osobní. Vojtěch Pícka, profesor přidělený MŠO, byl pověřen funkcí zemského školního inspektora pro národní školy s českým jazykem vyučovacím v Čechách. — Čestný titul „vládní rada“ byl propůjčen vrozenému školnímu radovi v. v. dr. Josefu Štěpánkovi. — Čestný titul „ředitel střední školy“ byl propůjčen profesorům v. v.: Otakaru Bašemu, Hugo Devoreckému, dr. Josefu Honzákovi, Václavu Jechovi, Antonínu Kolářovi, Bohumíru Koněnkovi, Kamilu Kuchlerovi, Josefu Lutovskému, dr. Ferdinandu Mládkovi, Bohuslavu Starostovi, dr. Quido Vetterovi a Václavu Vosykovi. — Dr. Václav Veselý, profesor žen. ústavu učitelského v Plzni, byl přidělen službou MŠO.

Matematická a fyzikální poradna. Ve své snaze podporovat i nejvíce pěstování matematiky a fyziky u svých členů rozhodla se Jednota českých matematiků a fyziků zřídit — prozatím na zkoušku — matematickou a fyzikální poradnu. Účelem poradny bude:

I. Poskytnouti radu a poučení těm členům, kteří při studiu matematické nebo fyzikální knihy nejsou s to některému místu porozumět, mají pochybnosti o správnosti důkazu neb potřebují vysvětlení, týkající se látky v knize obsažené. Porady budou dávány písemně. Dotazy nechtě

jsou zaslány dopisem na kancelář Jednoty, Praha II, Žitná 25, a necht' obsahují:

1. Jméno, příjmení a adresu tazatele;
2. přesný název knihy, již se dotaz týká, a údaj, kolikáté je to vydání;
3. přesné uvedení místa v knize, jehož se dotaz týká, a to nejen stránky, nýbrž i kapitoly a paragrafu;
4. vlastní dotaz;
5. známku na odpověď.

Bude-li se dotaz týkat příliš speciální látky, odpoví na něj poradna jen tehdy, najde-li se odborník, který se takovými otázkami přímo zabývá. V opačném případě bude tazateli sděleno, že dotaz nelze vyřídit, protože je příliš speciální.

II. Odpovídati na dotazy členů týkající se i v jiném směru matematiky a fyziky, na př. dotazy po vhodné literatuře pro studium nebo řešení vhodných problémů vědních a metodických, pokynů pro práce experimentální a pod. Dotazy (adresa jako nahoře) necht' obsahují:

1. Jméno, příjmení a adresu tazatele;
2. zevrubné vyličení věci, o kterou jde, po případě výsledky dosavadních prací v té věci;
3. známku na odpověď.

Budou též vítány dotazy ve věcech spolkových, jakož i každý námět, který přispěje k rozvoji a prohloubení činnosti Jednoty.

Podpory z Čes. badatelského fondu při Národní radě badatelské (nebo zápujčky) na rok 1941 budou uděleny českým badatelům na tisk vědeckých pojednání, na opatření vědeckých pomůcek a jiných nezbytností, potřebných k odborné výzkumné práci. Ti, kdož se chtějí ucházeti o propůjčení těchto podpor nebo zápujček, necht' podají žádost předsednictvu Národní rady badatelské nejpozději do 9. prosince t. r. a k žádosti připojí: průkaz o občanství Protektorátu Č. a M., arijské prohlášení, vysvědčení o platových nebo majetkových poměrech, curriculum vitae (studijní doklady) a program vědecké práce, jež podporou má být usnadněna, nebo rukopis, jehož tisk má být zajištěn, s případ. rozpočtem. Jde-li o vydání rukopisu, je záhodno připojití prohlášení instituce, která jej k tisku doporučila nebo je ochotna jej i sama vydati. Žádosti řádně doložené je třeba zaslati do rukou gener. sekretáře Národní rady badatelské (prof. dr. František Ulrich, Praha II, Albertov 6).

Výpočet polohy uzlů dráhy planety Plutona. Ústav pro matematikou biologii v Praze II, Štěpánská 22 (od 1. ledna Praha XII, Slovanská 9), vypisuje cenu 5000 K badateli, který podá nejlepší výpočet polohy uzlů dráhy planety Plutona. Lhůta pro předložení prací, tištěných nebo rukopisných (na stroji psaných) je 1. květen 1941, 17^h. Práce buďtež předloženy tajemníkovi ústavu. Informace telefonické 32893.